

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Marek Pietruszyński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 26 lutego 2020 r.,
wniosku pełnomocnika E. A.,
żony zmarłego M. A. ,
o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem
Sądu Najwyższego – Izba Wojskowa
z dnia 21 czerwca 1994 r., sygn. akt WZ 100/94,
utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgu Wojskowego w B.
z dnia 13 kwietnia 1994 r., sygn. akt ŻO. Un. (...),

I. oddała wniosek o wznowienie postępowania;

II. obciąża E. A. kosztami postępowania wznowionego.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik E. A. , żony zmarłego M. A. , złożył wniosek o wznowienie postępowania sądowego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego – Izby Wojskowej z 21 czerwca 1994 r., utrzymującym w mocy postanowienie Sądu [...] Okręgu Wojskowego w B. z 14 kwietnia 1994 r. odmawiające przyznania uzupełniającego odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie M. A. wyrokiem Sądu [...] w G. z 6 lutego 1952r. Autor wniosku podniósł, że po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe fakty i dowody w postaci opracowań naukowych i artykułów prasowych, które wskazują na błędność decyzji nieuwzględniającej roszczenie.

Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania sądowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje,

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Od dawna przyjmuje się, że podstawa do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit.a k.p.k. – określana jako *propter nova* – aktualizuje się dopiero wówczas, gdy zgłaszane we wniosku o wznowienie nowe fakty lub dowody w wysokim stopniu uprawdopodobniają wadliwość zaskarżonego orzeczenia i w takim samym stopniu wskazują, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego; ciężar dowiedzenia tych okoliczności spoczywa na tym, kto wnosi o wznowienie postępowania (zob. postanow. SN z 7 czerwca 2018 r., V KO 6/18). Podkreśla się w judykaturze, że sam fakt zgłoszenia nowego dowodu nie obliguje sądu do wznowienia procesu, skoro każde prawomocne orzeczenie korzysta z domniemania prawidłowości zawartych w nim rozstrzygnięć, dopóki wnioskodawca nie wykaże, że orzeczenie takie jest obarczone konkretnymi błędami w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych lub wadami prawnymi (zob. postanow. SN z 21 marca 2018 r., III KO 90/17). Nie budzi wątpliwości, że ocena przydatności proponowanych przez wnioskującego o wznowienie postępowania nowych dowodów powinna być dokonywana nie samoistnie, ale w ścisłym powiązaniu z oceną dotychczas zgromadzonych dowodów (zob. postanow. SN z 10 maja 2018 r., III KO 27/18).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, trzeba przypomnieć, że Sąd [...] w G., po wznowieniu wyrokiem z 31 maja 1958 r. postępowania, w ramach którego M. A. został w dniu 6 lutego 1952 r. skazany na karę 15 lat więzienia i kary dodatkowe, wydał rozstrzygnięcie uniewinniające. Po rehabilitacji z tytułu niesłusznego skazania, postanowieniem z 24 października 1958 r., przyznano mu odszkodowanie z wysokości 46 700zł.

Warto odnotować, że po zapadnięciu zaskarżonego postanowienia, tego z 21 czerwca 1994 r., M. A. podejmował próby uzyskania tzw. odszkodowania uzupełniającego. Skończyły się one jednak niepowodzeniem: 28 lipca 1998 r. Sąd

Najwyższy – Izba Wojskowa postępowanie w tym zakresie umorzył ze względu na powagę rzeczy osądzonej; tej samej treści i z tych samych powodów postępowanie o zasądzenie odszkodowania uzupełniającego umorzył w dniu 3 kwietnia 2008 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w P..

Po analizie dołączonej do wniosku dokumentacji, głównie skądinąd interesujących publikacji poszerzających wiedzę historyczną o represjach stosowanych w okresie stalinowskim wobec żołnierzy Wojska Polskiego, zgodzić się należało w pełni z prokuratorem Prokuratury Krajowej, że autor wniosku nie dostarczył danych, które wskazywały, iż po wznowieniu procesu oczywiste lub co najmniej wysoce prawdopodobne byłoby ustalenie o prowadzeniu przez M. A. działalności niepodległościowej. Zebrany materiał dowodowy, ten wcześniejszy i ten nowy, świadczy, że do rażąco niesłusznego skazania M. A. w 1952 r. doszło wyłącznie w wyniku oczywiście bezpodstawnego przypisania mu zachowań, o których jest mowa w ustawie z 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy oddalił wniosek o wznowienie postępowania (art. 547 § 1 k.p.k.). O kosztach postępowania wznowieniowego orzeczono po myśli art. 639 zd. 2 k.p.k.